

A programozás lehetőségei és kihívásai

2011. június

Tartalom

---

1. Programozás lényeges keretfeltételei (2014-től)

– Fő irányok:

A kohéziós politika és az EU2020 stratégia összehangolása

- A stratégia programozás megerősítése
- Tematikus koncentráció
- Eredményorientáltság erősödése
- Feltételek
- *(Egyszerűbb végrehajtási rendszer)*

2. A programozás szempontjából legfontosabb tényezők és összefüggéseik

3. A tényezők lehetséges hatása a hazai programok tartalmára és szerkezetére

Kiinduló helyzet és következmények

Gazdasági válság hatása

- forrás-szűke
- Európa globális pozícióinak relatív gyengülése
- tagállamok pénzügyi problémái

Fokozott elvárások

- a politika hatásosságával (koncentráció, eredményorientáltság) és a
- helyi láthatósággal, hitelességgel (eredményorientáltság, „place-based” megközelítés)

Eredményorientáltság: középpontban a célok irányába történő elmozdulás (indikátorokban, a folyamatok egyszerűsítési irányjaiban, az eredményességi feltételek rögzítésében)

A politika eredményeinek láthatósága: a **területi alapú megközelítés** („place-based”), integrált projektek helyi szinten

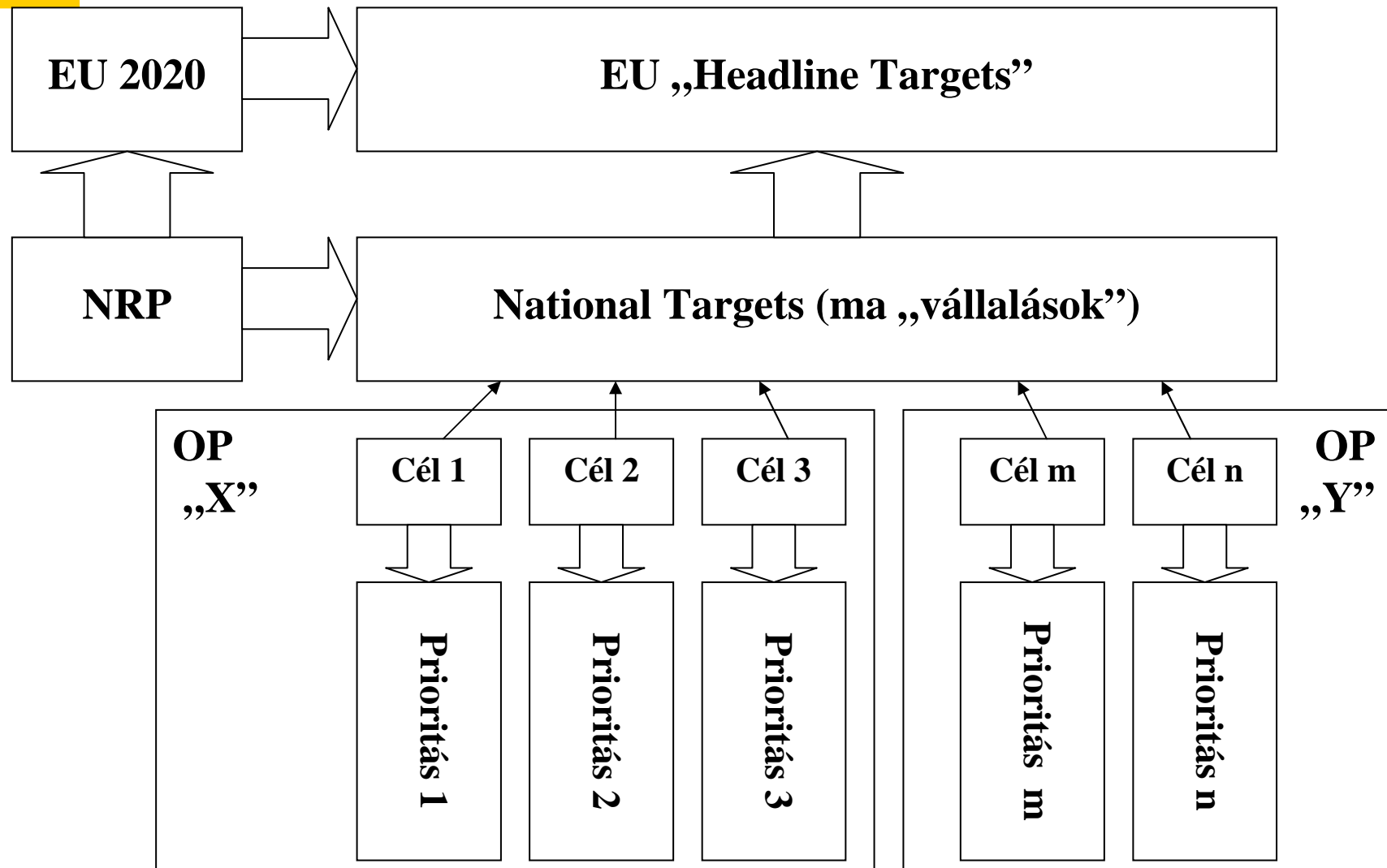

Koncentráció és eredményérdekeltség

- EU2020 célok mentén
  - Smart (okos, intelligens)
  - Sustainable (fenntartható)
  - Inclusive (befogadó) Európa
- Kis számú célra és prioritásra (egy cél, egy prioritás, kis program kevés prioritás...)
- Elvárás az **érzékelhető változás** a kulcsterületeken
  - Pl. eredményindikátor: környezet+beavatkozás okozta változás,
szakpolitikai feltételek megfogalmazása (programkörnyezet)
- A prioritások az Integrált iránymutatásokra és a kiemelt („flagship”) kezdeményezésekre épülnek, az EU2020 stratégia céljainak elérése érdekében.

Célok összefüggései

A kohéziós politika változó célja

- A régiók felzárkóztatásának eszközéből a kohéziós politika – egyre inkább – az EU általános beruházási politikájává válik, így egyre inkább áthelyeződik a hangsúly a területek felzárkóztatásáról arra, hogy hogyan tudja az EU egészének versenyképességét fokozni. („*részesüljön mindenki a kohéziós politikából!*”).
- Következmény: A kohéziós politika által finanszírozott beruházásoknak az EU egésze versenyképességét kell szolgálnia
- Megmarad fejletlenebb régiók támogatási prioritizálása, de nem az „utolérés” (felzárkózás) a cél

Integrált iránymutatások (10)

---

1. Közpénzügyek (minőség, stabilitás)
2. Egyensúlytalanságok csökkentése az eurozónában
3. Makrogazdasági egyensúly
4. K+F támogatása (kutatás – oktatás - innováció „tudásháromszöge”), digitális gazdaság
5. Erőforráshatékonyság, ÜHG kibocsátás csökkentése
6. Üzleti és fogyasztói környezet, az ipari bázis modernizációja
7. Munkaerőpiaci részvétel növelése, strukturális munkanélküliség csökkentése
8. Munkaerő képzettségének javítása, élethosszig tartó tanulás
9. Oktatási és képzési rendszerek javítása, részvétel bővítése
10. Társadalmi befogadás és a szegénység elleni harc

Kiemelt („flagship”) kezdeményezések

Intelligens növekedés (smart growth)

- EU digitális menetrend (Digital Agenda)
- Innovatív Unió
- Mozgásban az ifjúság

Fenntartható növekedés (sustainable growth)

- Erőforrás-hatékony Európa
- Iparpolitika a globalizáció korában

Befogadó növekedés (inclusive growth)

- Új készségek és munkahelyek
- Szegénység elleni európai platform

EU 2020 és NRP célértékek („headline targets”)

	EU	Magyaro.
Foglalkoztatás (20-64 éves korúak)	75%	75%
Innováció GDP arányos köz-és magán ráfordítás	3%	1,8%
Klímaváltozás, energia		
<i>Üvegházhatású gázok (1990-hez) – (2005)</i>	-20%	+10%
<i>Energia-megtakarítás</i>	20%	10%
Megújuló energiaforrások részaránya	20%	14,6%
felsőfokú végzettségűek a 30-34 évesek között	40%	30,3%
Iskolát elhagyók aránya	<10%	
Alsó középfokú végzettségűek aránya (18-24)		<10%
Szegénységben élők aránya	- 20M fő	- 5%

NRP foglalkoztatási célok

	2010	2011		2012		2013		2014		2015	
	<i>tény</i>	<i>Ko</i>	<i>Di</i>	<i>Ko</i>	<i>Di</i>	<i>Ko</i>	<i>Di</i>	<i>Ko</i>	<i>Di</i>	<i>Ko</i>	<i>Di</i>
Munkanélküliségi ráta	11,2	10,9	10,9	10,5	10,5	9,9	8,8	9,3	7,3	8,7	5,9
Foglalkoztatási ráta (20-64)	60,6	61,1	61,1	62,4	62,6	63,6	64,7	65,0	66,8	66,3	69,1

A területiség, mint horizontális alapelv a Nemzeti Reform Programban

- „Magyarország számára a területi szempontú gondolkodás hangsúlyos kezelését indokolja, hogy hazánkat igen változatos földrajzi, gazdasági, társadalmi adottságú térségek alkotják, az egyes térségek társadalmi és **gazdasági fejlettsége között pedig nagyon nagy különbségek tapasztalhatók.**”
- „A kedvezőtlen folyamatok eredményes kezelése differenciált terület- és fejlesztéspolitikát igényel, amelyben az egyes térségek és települések **sajátos területi adottságaira és egyedi kihívásaira** az eddigieknél hangsúlyosabban és hatékonyabban szükséges reagálni. Emellett a **területi szemléletnek az ágazati szakpolitikákat is át kell hatnia**, melyben a beavatkozások térképen tervezése alapigényként kell, hogy megjelenjen.”
- Ezért nagyon fontos, hogy a Nemzeti Reform Programban tett vállalások – az EU2020 Stratégia céljainak elősegítése mellett – hozzájáruljanak a területi felzárkóztatáshoz is. Ehhez **a területi aspektusok az egyes intézkedések megvalósításakor horizontális szempontként jelennek meg.**”

(forrás: NRP)

Programozási dokumentumok

- **Common Strategic Framework (CSF)**– Bizottsági anyag – hasonlóan a mostani CSG-hez (Community Strategic Guidelines)

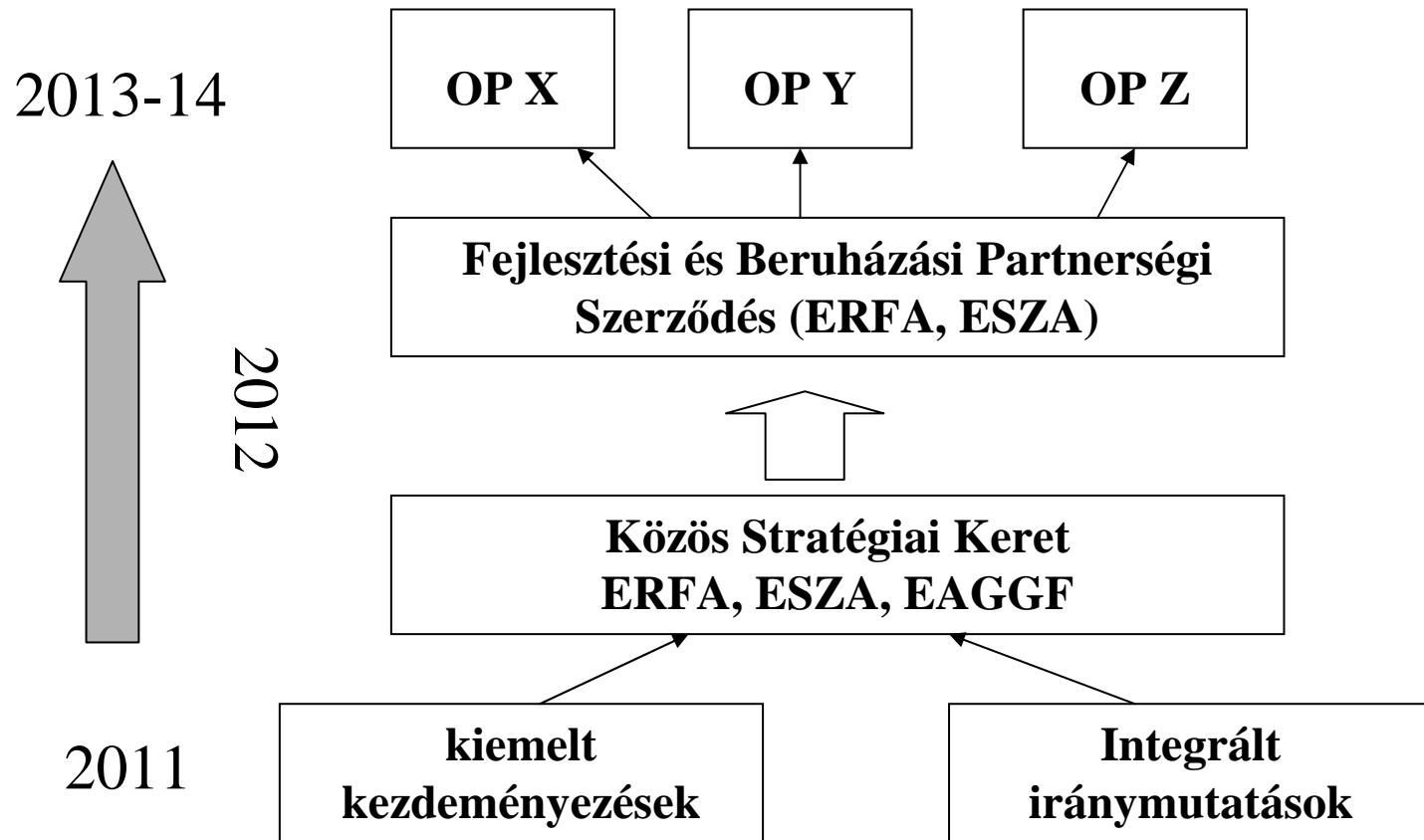
Hogyan lesznek az EU 2020 célokból és célértékekből kohéziós politikai célok – programozási alap-dokumentum, várhatóan őszre/ősszel. Minden alapra (vidékfejlesztés is!) kiterjed

- **Development and Investment Partnership Contract**

Tematikus (nem ágazati, de nem is területi....) célok, hozzárendelt kötelezően alkalmazandó eredményindikátorok, feltételek és sikertényezők

- **Operatív Programok:** kb. mint most – figyelembe véve a koncentráció szándékát (kevés számú prioritás)

Programozási dokumentumok

Európai Unió

VitalPro

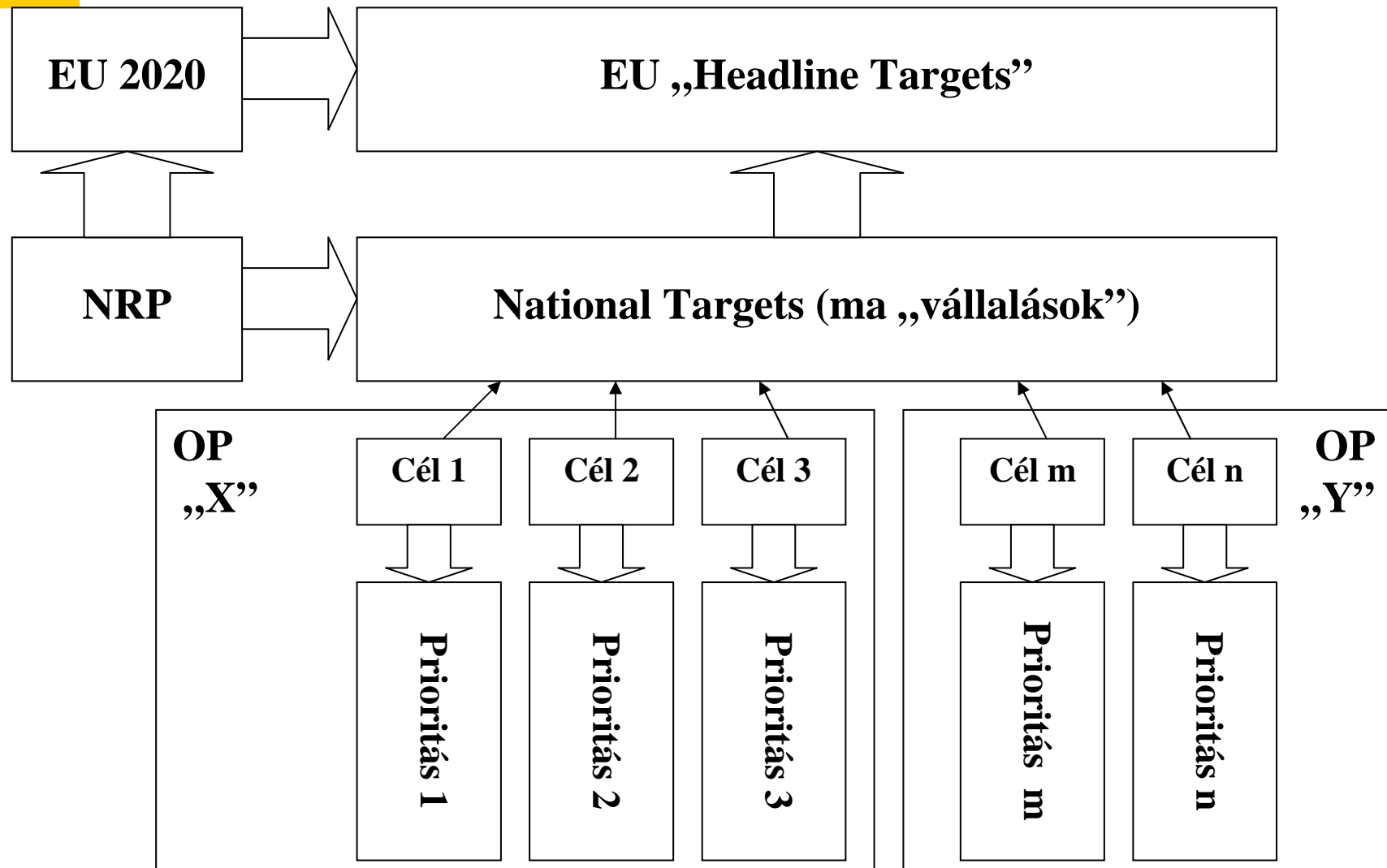

Régi-új lehetőségek

- Szakpolitika egészének megfinanszírozása egy alapból (ESZA – pl. oktatáspolitiká)
- Több alapból finanszírozott („integrált”) OP-ok
- Az adminisztratív határokon átnyúló – földrajzi alapú – programozás (nálunk Bp. Agglomeráció, Balaton, Tisza, talán a Duna is megint...)
- Global Grant alapú (valószínűleg) integrált helyi fejlesztések, városfejlesztési projektek

Célok összefüggései

Lehetőségek az OP-ok struktúrájára I.

Tematikus programok, ágazati logika alapján

- Tematikus – önmagukban is integrált jellegű prioritások (pl. k+f...)
- Régiós-területi különbségek megjelenése
  - a projekt-kiválasztás kritériumaiban
  - esetlegesen indikatív forrásallokációban (OP 2004-6 mintája)
  - esetlegesen konkrét – prioritáson belüli - területi célokban
- Központi irányítás, központi vagy mátrix-szerű végrehajtási struktúra (központi és régiós „KSz-ek”)
- RFÜ-k végrehajtó szerepe: „KSz” funkció több prioritás régiós szinten megvalósítandó intézkedéseinek megvalósítására

Lehetőségek az OP-ok struktúrájára II.

Régiós programok, területi logika alapján (?)

- Tematikus prioritások, régiós szintű rész-célok
- Régiós különbségek megjelenése: a prioritások eltérő (arányú) kombinációjában és a forráselosztásban
- Kis esély régióként különböző prioritások formálására (koncentráció: kevés számú prioritás)
- Csak „vegyes” rendszerben reális (nagy infrastruktúrák és az állam központosító jellege miatt)
  - tovább növeli a prioritások számát

Esetleges további eszközök

- Régiócsoportok (régiós különbségek alapján...) együttes kezelése
- Földrajzi alapon lehatárolt program (elhatárolás kérdése...)
- Makro-regionális program (Duna-stratégia) hatása a tervezés tartalmára (*„pl. hol tervezzük a Duna-stratégia megvalósulását szolgáló projektek költségeit, hogyan illeszkednek ezek a régió stratégiai céljaihoz, preferenciáihoz?”*)

Tartalmi kérdések

Az EU 2020 célok tükrében nehezen értelmezhető fejlesztési szándékok sorsa (pl.)

- Humán alapszolgáltatások elérhetősége, minősége
- Településfejlesztés - „funkcióbővítés”
- Térségi szintű közúti közlekedés
- Turizmus
- Egyéb?

*Projektek és a CSF céljai (EU2020 célok) közötti hatás-
útvonal (ok-okozati összefüggések) meggyőzően
kidolgozhatók-e?*

Egyéb – a döntéseket érdeemben befolyásoló - kérdések

- Mi a magyar (tagállami) területpolitika célja, (van-e, lesz-e) értelmezhető-e ez az EU2020 keretében?
  - Intézményi rendszer: feladatok szétosztása a szintek között. Decentralizáció? A „politika” (Parlament) hosszú távú célja a régiókkal, mint fejlesztéspolitikai eszközzel illetve a régiós szinten kialakított kapacitásokkal?
  - Fejlesztéspolitikai preferenciák: ÚSZT alapján jósolható?
- Milyen területi keretekben jelentkeznek/mutatkoznak meg a „régiós” különbségek?
  - Van-e tartalmi különbség az egyes régiók fejlődéséhez szükséges beavatkozásokban? (Tényleg különbözik-e az optimális „policy mix”?)
  - Van-e értelme csak bizonyos régiókban érvényes céloknak?

Köszönjük az együttműködést!

---

lunk.tamas@vitalpro.hu

wachter.balazs@vitalpro.hu

